

Технологическай карта

Иитээччи: Максимова Варвара Егоровна

Беле5е: Кыра «Туллукчаан» о5о сайдар киинэ.

Ытытлар кунэ-дьыла: 21.04.21

1. **Тиэмэтэ:** «Сир кунэ» Тылы сайыннарыга тумуктуур оонньуу дьайымала.

2. **Керунэ:**

-тылы сайыннары, оонньуу

3. **Сыала:** Сир планета туьунан билиилэрин кэнэтии. Ылбыт билиилэрин, сатабылларын чинэтии.

4. **Соруктара:**

Уерэтэр:

-иллээхтик, быраабыланы тутуьан сатаан оонньуурга салгыы уерэтии.

-бэйэ-бэйэ5э истин сыьыаны уескэтии

Сайыннарар:

Оонньуур сатабылларын салгыы сайыннары. Тыл саппааьын байытыы:

Иитэр:

-Айылба5а, тулалыыр эйгэ5э харыстабыллаах сыьыаны иитии.

5. **Туттуллар тэриллэр:** Улахан сир макета, уруул, тулуктаах бэргэьэлэр, хаардар, таммахтар, сибэккилэр, сэбирдэхтэр, тулуктар-чыычаахтар, эколаборатория- бэрчээкэлэр, от куех хаалтыстар, бех, контейнердар, массыына, тэриэлкэ5э сода, лимоннай кислота, шприц, влажной салфеткалар, иьиккэ хапта5ас

6. Уерэхтээын уобаластарын дьуерэлэьиитэ:

-билэр-керер

-тылы сайыннарыы

-бодорууу, сир-майгы

Дьайымал тугула	О5о5о сатабылы, уеруйэ5и инэри(олохсутуу)	Иитээчи дьайымала	О5о дьайымала	Тугтуллар тэриллэр	Бириэмэтэ
1.Кириш чааьа	Бол5ойуу, сэргээын, бол5ойон истии.	<p>1. -О5олоор, биьиги бары до5ордуубут, иллээхпит. Ханнык детсакка сылдьабыт? Сеп, Туллукчаан детсакка сылдьабыт. Биьиги ханнык планета5а олоробут? Сир- саамай кыраьаабай, баай планета. Биьиги сири харыстыы, ыраастыы сылдьахтаахпыт.</p> <p>Тарбах ооньууга Тарбахтарбыт хаампыттар Бу курдук ооньообуттар Бу курдук сылайбыттар, Бу курдук сыппыттар Онтон туран хаампыттар Ыстаналаан ылбыттар Бакаа бакаа диэбиттэр</p>	<p>О5олор тегуруччу туран сэргээн истэллэр, эппиэттиллэр</p> <p>О5олор хамсанан кердереллер.</p>		2

<p>2. Сурун чааьа</p>	<p>Истэр болбoмтолорун сайыннары</p>	<p>Сарсын керсүех буолбуттар Кими эрэ куушуттэр... -Обoлор, биьихэ ким эрэ ыалдьытты кэлэн иьэр, куутэ таарыйа оонньо5ун.</p> <p>2. Оонньоу «Утуе кунунэн, сир!»</p> <p>Иитээччини кытта обoлор тэннэ этэллэр</p> <p>Биьихэ ыалдьытты Сир планета кэлбит!</p> <p>Сир киирэн кэлэр: -Дорооболорун планетам олохтоохторо. Мин аатым- Сир диэн планета. Мин улахаын- улахан тегурукпун. Мин саамай кыраьаьабай, баай планетабын. Сир- бу бары дьонно, кыыларга, кетердерге улахан уопсай дьизэ</p>	<p>Обoлор санара-санара тарбах эрчиллиитин онороллор.</p> <p>Обoлор тегуруччу олороллор уонна этэллэр: -Утуе кунунэн, халлаан! (Илии уеьэ) - Утуе кунунэн, кун! (Илиилэринэн тегурутэн онороллор.) - Утуе кунунэн, сир! (Илиилэрин аргый сиргэ туьэрэллэр.) - Утуе кунунэн Утуе кунунэн! (Илиилэриттэн ылсаллар.)</p> <p>Обoлор эппиэттииллэр</p>	<p>Улахан сир макета</p>	<p>9</p>
---------------------------	--	---	--	------------------------------	----------

	<p>сэбэргэбий, эппиэттэбйин, кэрэхсэбйин, сыаналаабйин</p>	<p>-Оболоор, сиргэ туох баар эбитий, керуебун эрэ? -Ханнык еннеру керебунт? (<i>сырдык халлаан куех, от куех, мабан, кугас</i>). -Сир улахан чаабйин уу ылар, ол ибйин планетабыт уу енунэн сырдык халлаан куех. -От куех туох кестере буолуой? Айылба уунээйилэр -оттон кугас ену туох дии саныгытытй? Оболор эппиэттэрэ. Хайалар, истиэп, кумах - оттон манан? муус, хаар</p> <p><u>3. Маннык остуоруйа баар.</u> <u>Арай биирдэ меккуер буолбут.</u></p>	<p><u>Оболор оруолларынан санараллар:</u> <u>Кун-Алеся: -Мин</u> <u>Куммун-саамай</u> <u>наадалаахпын.</u> <u>Уу-Тимур: -Мин</u> <u>уубун. Ууга суох</u> <u>сатаммаккыт.</u> <u>Салгын- Тыал тыаба</u> <u>Сир, буор-Кеша:-Мин</u> <u>сирбин, сирэ суох уунээйи</u> <u>ууммэт</u> <u>АринаА-сибэкки: -</u> <u>Мин сибэккибин,</u> <u>уунээйибин</u> <u>Айхал-Ынырыа:- Мин</u> <u>ынырыабын, кетебуун</u></p>		
--	--	--	--	--	--

	<p>Санарар сананы сайыннары.</p> <p>Болбойуу, истии,керуу, сэргээн,</p>	<p><u>-Оттон мин кийбин. Ууну, тыалы доботторум. Сири хорутан уунээйи олордобун, кыылланы иитэбин. Онон оболоор. Ким наадалаадын меккуьэн бутуебун, Бары наадабыт, бары сибээстээхпит. Ол иын бу сиргэ олоробут, оонньуубут.</u></p> <p>4.Музыка тыаьыыр, - Оболор, керун эрэ, Сир кун тула маннык эргийэр! Ол иын дыл кэмнэрэ уларыян иьэллэр эбит Кыын туьунан ырыа Хаар туьэр. Саас туьунан хобоон- таммах таммалыыр Сайын, сибэки ууммут Куьун сэбирдэх туспут -Сирбитин кизэргэтэн иьэбит. Учугэйин, кэрэ да буолбут. Билигин дыл кэмэ Саас. Саас ханнык чыычаахтар аан бастаан кэлэллэрий? Туллуктар. Бу кэлбиттэр. Туллуктар тугу эрэ этээри гыналлар. Истиэбин эрэ. -ээ, сеп. Кинилэр итии дойдуга сылдьан айылба ырыатын умнан</p>	<p><u>Дамир-Куобах: -Мин куобахпын, оту-маьы сийбин</u> <u>Денис-бере: -Мин беребун, мин эйигин сизэм</u></p> <p>Сир оболору ынырар сизттиьэн баран куну эргийэ хаамаллар.</p> <p>Кыын туьунан ырыа ыллыыллар Хобоон аабаллар Сибэки хомуйаллар Сэбирдэх хомуйаллар</p>	<p>таммахтар, сибэкилэр, сэбирдэхтэр, туллуктар-чыычаахтар,</p>	
--	---	--	--	---	--

